

Sygn. akt III Ca 1666/17

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Marcin Rak

Sędziowie: SO Anna Hajda

SO Teresa Kołeczko - Waclawik (spr.)

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2018 r. na rozprawie w Gliwicach

sprawy z wniosku Z. J.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Żorach

z dnia 22 czerwca 2017 r., sygn. akt I Ns 44/16

postanawia:

1. **oddalić apelację;**

2. **zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Anna Hajda SSO Marcin Rak SSO Teresa Kołeczko – Waclawik

Sygn. akt III Ca 1666/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Żorach oddalił wniosek Z. J. o ustanowienie na rzecz uczestniczki postępowania (...) Spółki Akcyjnej w K. służebności przesyłu za jednorazowym wynagrodzeniem 133.000zł w związku z posadowieniem na nieruchomości będącej jego własnością urządzeń przesyłowych, oraz zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki 548 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd ustalił, że poprzednik prawny wnioskodawcy E. J., 9 listopada 1972r. wyraził zgodę na przeprowadzenie urządzeń elektrycznych i posadowienie słupa na nieruchomości będącej obecnie własnością wnioskodawcy. Wnioskodawca podjął próbę uregulowania stanu prawnego w odniesieniu do przedmiotowych urządzeń przesyłowych w drodze negocjacji, które nie przyniosły rezultatu. Linia energetyczna wybudowana została przez poprzednika prawnego uczestniczki postępowania w 1973r., a na nieruchomości wnioskodawcy poza fragmentem napowietrznej linii elektroenergetycznej 220 kV relacji W.-M., K. L., częściowo posadowiony jest słup nr 22. Linię przekazano do eksploatacji we wrześniu 1973r. Przebieg linii od czasu jej posadowienia nie zmienił się.

Uczestniczka postępowania wniosła o oddalenie wniosku powołując się na wyrażenie zgody przez poprzednika wnioskodawcy na posadowienie przedmiotowej sieci przesyłowej na nieruchomości będącej obecnie własnością wnioskodawcy, a z ostrożności procesowej wniosła o uwzględnienie zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Ustalając i uwzględniając powyższe sąd I instancji powołując bogaty dorobek orzecniczy wskazujący na dopuszczalność nabycia służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego w stanie prawnym obowiązującym przed dniem wejścia w życie art. 305¹k.c. tj. przed 3 sierpnia 2008r. na podstawie art. 285 i 292 k.c. stosowanych przez analogię, jak również doliczenia do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia służebności okresu występowania na nieruchomości przed dniem wejścia w życie przepisów art. 305¹-305⁴ k.c. stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu i doliczenia okresu posiadania służebności przez poprzedników prawnych przedsiębiorcy przesyłowego wykonywanego przed dniem 1 lutego 1989r. w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, ocenił, iż podniesiony przez uczestniczkę postępowania zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu zasługuje w okolicznościach sprawy na uwzględnienie.

Wskazał sąd I instancji, że poprzednik prawny wnioskodawcy nie wyraził zgody na korzystanie przez Skarb Państwa (poprzednika uczestniczki postępowania) ze stanowiącej obecnie jego własność nieruchomości w zakresie wykonywania służebności, a jedynie na wybudowanie urządzeń przesyłowych. Również decyzja wydana w procesie budowlanym nie mogła wykreować tytułu do cudzej własności w zakresie służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu. Dlatego ocenił, że posiadanie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu wykonywane na rzecz Skarbu Państwa miało charakter posiadania w złej wierze. Do zasiedzenia powyższej służebności doszło więc po upływie 30 letniego terminu z art. 172 § 2 k.c. w zw. z art. 292 k.c. tj. z dniem 1 października 2003r., a prawo to nabyły (...) Spółka Akcyjna w W., która była uprawniona do doliczenia do okresu samoistnego posiadania okres posiadania Skarbu Państwa, a następnie przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) w B.. Prawo to na skutek dokonanych przekształceń własnościowych zostało ostatecznie nabyte przez uczestniczkę postępowania jako sukcesora generalnego.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c.

Apelację od postanowienia wniósł wnioskodawca, zaskarżył je w całości i zarzucił:

- naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na przyjęciu, że nie zachodzą żadne negatywne przesłanki uniemożliwiające zasiedzenie przez uczestniczkę postępowania przedmiotowej służebności, podczas gdy z dokumentacji i oświadczeń uczestniczki oraz wnioskodawcy wynika, że poprzednik prawny uczestniczki uzyskał obligacyjny tytuł do korzystania z nieruchomości wnioskodawcy tj. do posadowienia na nieruchomości urządzeń przesyłowych, mający podstawę w umowie użyczenia lub umowie zbliżonej do użyczenia co w takiej sytuacji niweczy możliwość zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu; podniósł, że konsekwencją pominięcia przez sąd I instancji wskazanych okoliczności było naruszenie art. 292 k.c. poprzez błędne jego zastosowanie i przyjęcie, że uczestniczka postępowania nabyła przez zasiedzenie przedmiotową służebność, co doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy,

- naruszenie art. 227 w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych dla ustalenia wysokości jednorazowego wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu,

- sprzeczność istotnych ustaleń sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym,

- naruszenie art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. poprzez przyjęcie, że uczestniczka spełniła warunki zasiedzenia przedmiotowej służebności.

Przedstawiając powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku w całości, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Wniósł też o zasądzenie od uczestniczki na swoją rzecz kosztów postępowania.

Uczestniczka postępowania wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja nie mogła odnieść skutku.

Sąd odwoławczy w całości podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu Rejonowego i bez zbędnego ich powtarzania, przyjmuje je za własne.

Bez wątpienia poprzednik prawny wnioskodawcy E. J. w oświadczeniu z 9 listopada 1972r. wyraził zgodę na przeprowadzenie przez Zakład (...) urządzeń energetycznych (postawienie słupa, stacji transformatorowej, przeciągnięcie przewodów linii napowietrznej, ułożenie linii kablowej) na parceli będącej jego własnością. Jednocześnie Zakład (...) zobowiązał się do wypłacenia odszkodowania za powstałe **w trakcie budowy** ewentualne straty i szkody w zasiewach, plonach i.t.p. (oświadczenie k. 79 akt).

To zobowiązanie Zakładu (...) w powiązaniu z oświadczeniem poprzednika wnioskodawcy stanowiącym zgodę na budowę urządzeń przesyłowych, stanowiło tytuł do korzystania przez Zakład (...) z nieruchomości będącej wówczas własnością E. J. wyłącznie na potrzeby i w zakresie ich budowy. Z treści oświadczenia nie wynika, by E. J. wyraził zgodę na korzystanie przez Zakład (...) ze swej nieruchomości w celu realizacji służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, a tym samym, by oświadczenie z 9 listopada 1972r. kreowało między poprzednikiem wnioskodawcy a poprzednikiem uczestniczki trwałe i nierozwiązywalny stosunek obligacyjny na podstawie którego Zakład (...) i jego następcy uprawnieni byli do korzystania z nieruchomości w zakresie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Stąd też dokonana przez Sąd Rejonowy taka właśnie ocena treści oświadczenia E. J. i poprzednika uczestniczki postępowania legła u podstaw uznania, że w okolicznościach sprawy nie zaistniały przesłanki uniemożliwiające zasiedzenie przez uczestniczkę służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, albowiem wbrew przekonaniu uczestniczki postępowania, wyrażonym między innymi w jej stanowisku zawartym w piśmie z 15 czerwca 2016r. (k. 58-60), oświadczenie z 9 listopada 1972r. nie stanowiło tytułu do dalszego korzystania przez nią z nieruchomości w zakresie przedmiotowej służebności.

W tych okolicznościach zasadnie uznał Sąd Rejonowy, że posiadanie przedmiotowej służebności wykonywane od września 1973r. na rzecz Skarbu Państwa było posiadaniem w złej wierze. Mając na uwadze nie kwestionowane w apelacji ustalenia co do daty początkowej eksploatacji linii, niezmienności jej przebiegu i dokonanych przekształceń własnościowych zakładów elektroenergetycznych, trafnie ustalił sąd, że służebność tę przez zasiedzenie nabyły z dniem 1 października 2003r. (...) Spółka Akcyjna w W., a na zasadzie sukcesji generalnej ostatecznie nabyła to prawo uczestniczka postępowania.

Z tych względów zarzuty apelacji zmierzające do podważenia prawidłowych ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Rejonowy i trafnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów nie mogły odnieść skutku. Wbrew zarzutom apelacji ocena materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie dokonana została przez sąd I instancji w granicach zakreślonych przepisem art. 233§ 1 k.p.c. Ustalając i oceniając stan faktyczny sprawy Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej jego oceny prawnej, dlatego bezzasadny jest zarzut obrazy prawa materialnego i zarzut nierozpoznania istoty sprawy.

Mając powyższe na uwadze apelacja jako bezzasadna została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c.

SSO Anna Hajda SSO Marcin Rak SSO Teresa Kołeczko-Waławik